

Protokół nr 5/2026
z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych
IX kadencji
w dniu 19 maja 2026 roku

Skład osobowy

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z listą obecności oraz

- Maja Nowak, Sekretarz Stanu w MRPiPS, Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych
- Małgorzata Lorek, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Bożena Borowiec, Zastępca Prezesa Zarządu ds. Programowych PFRON
- Kamil Bobek, Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi PFRON
- Krzysztof Kaca, Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi PFRON
- Andrzej Łosiewicz, Zastępca Dyrektora BON
- Krzysztof Czechowski, Zastępca Dyrektora BON

Porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia. Przywitanie zebranych przez Przewodniczącego Krajowej Rady Konsultacyjnej.
2. Wystąpienie Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.
3. Wystąpienie Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Zastępcy Prezesa Zarządu PFRON dot. zgłaszanych przez członków Krajowej Rady Konsultacyjnej zagadnień dot. PFRON
4. Zamknięcie Posiedzenia

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Pan przewodniczący poinformował uczestników o zasadach zgłaszania pytań, przypomniał, że spotkanie jest nagrywane do celów protokołu, oraz wyjaśnił organizację jego przebiegu. Następnie zaznaczył, że zebrano wcześniej liczne pytania do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i poprosił panią minister o zabranie głosu oraz powitanie członków rady. Pan Przewodniczący poinformował, że ze względu na szeroki zakres poruszanych zagadnień zaproponowano podział tematów na dwa spotkania. Podczas obecnego posiedzenia mają zostać omówione kwestie dotyczące m.in. ZAZ-ów i WTZ-ów, natomiast tematy finansowe zostaną przeniesione na kolejne, lipcowe spotkanie.

Przewodniczący KRK podsumował dotychczasowe prace Krajowej Rady Konsultacyjnej i jej zespołów roboczych, wskazując na intensywne działania dotyczące m.in. asystencji osobistej, świadczenia wspierającego, warsztatów terapii zajęciowej oraz opieki wytchnieniowej. Poinformował również

o przygotowaniu uchwał dotyczących standaryzacji oraz stabilnego finansowania WTZ i ZAZ, zapowiedział ich głosowanie w trybie obiegowym, a następnie powitał przedstawicieli PFRON, podkreślając znaczenie stałej współpracy z Funduszem i przedstawiając formułę spotkania opartą na odpowiedziach na wcześniej zgłoszone pytania.

Ze spraw organizacyjnych ustalono również, że członkowie KRK, którzy oddadzą głos w głosowaniu zdalnym będą otrzymywały zwrotnego maila z informacją o oddanym głosie.

Ad 2. Pani minister przywitała uczestników i podziękowała za liczny udział, podkreślając, że obecność obu Pań prezes PFRON stwarza dobrą okazję do uzyskania odpowiedzi na wcześniej zgłaszane pytania. Następnie odniosła się do prac grup roboczych ds. opieki wytchnieniowej i asystencji osobistej, apelując o przyspieszenie działań oraz zorganizowanie dodatkowego spotkania w celu omówienia dotychczasowych ustaleń i dalszych prac.

O krótką wypowiedź został poproszony nowy zastępca Dyrektora BON, Pan Krzysztof Czechowski. Pan Krzysztof zapewnił o dostępności dla członków KRK w razie potrzeby.

Ad. 3. Panie Prezes przywitały się z wszystkimi obecnymi i niezwłocznie przeszły do prezentacji przygotowanych tematów.

3.1. Pozycje planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

W pierwszej części dyskusji Pani Prezes PFRON odniosła się do pytań dotyczących planu finansowego Funduszu oraz zasad planowania wydatków.

Wyjaśniono, że możliwości zwiększania środków przeznaczanych na realizację zadań ustawowych pozostają uzależnione od obowiązujących przepisów dotyczących finansów publicznych, w szczególności stabilizującej reguły wydatkowej oraz zgody Ministra Finansów na zwiększenie limitów wydatków. Podkreślono, że PFRON wielokrotnie występował o zwiększenie planu finansowego, argumentując rosnące potrzeby związane z realizacją zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Omówiono również zasady identyfikowania wolnych środków w programach Funduszu oraz działania podejmowane w celu ich ponownego wykorzystania na finansowanie zadań ustawowych.

3.2. Projekt „Aktywni Niepełnosprawni” – standardy funkcjonowania WTZ i ZAZ, Program „25+” oraz waloryzacja finansowania

Znaczną część posiedzenia poświęcono zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej.

Omówiono postęp prac nad przygotowaniem standardów funkcjonowania WTZ i ZAZ oraz działania podejmowane przez zespół roboczy Krajowej Rady Konsultacyjnej. Wskazano na potrzebę stworzenia jednolitych standardów jakości oraz profesjonalizacji kadr przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności umożliwiającej dostosowanie rehabilitacji do indywidualnych potrzeb uczestników.

W trakcie dyskusji wielokrotnie podnoszono konieczność wprowadzenia mechanizmu corocznej waloryzacji finansowania warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej. Przedstawiciele PFRON podzielili stanowisko dotyczące potrzeby stabilizacji systemu finansowania, wskazując jednocześnie, że wdrożenie takich rozwiązań wymaga zmian legislacyjnych.

Poruszono również kwestie związane z realizacją programu „25+” oraz potrzebę zapewnienia ciągłości wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami po zakończeniu edukacji.

3.3. Program „Wyrównywanie różnic między regionami III”

Pan Krzysztof Kaca zaprezentował założenia programu „Wyrównywanie różnic między regionami III”, wskazując jego znaczenie jako instrumentu wspierającego rozwój infrastruktury służącej rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Omówiono możliwości uzyskania dofinansowania na zakup środków transportu, tworzenie nowych warsztatów terapii zajęciowej na obszarach pozbawionych tego rodzaju placówek oraz modernizację infrastruktury istniejących WTZ, ZAZ i środowiskowych domów samopomocy. W trakcie dyskusji zwrócono uwagę na potrzebę ograniczania różnic regionalnych w dostępie do wsparcia oraz zachęcania samorządów do aktywniejszego korzystania z programu.

3.4. Zasady opisywania dokumentów finansowych

Członkowie Krajowej Rady Konsultacyjnej zgłosili wątpliwości dotyczące sposobu opisywania dokumentów księgowych rozliczanych w ramach projektów finansowanych przez PFRON.

Pan Kamil Bobek wyjaśnił, że opis dokumentu powinien umożliwiać jednoznaczne ustalenie, jaka część wydatku została poniesiona na realizację projektu finansowanego ze środków PFRON. Wskazano, że sama ewidencja księgowa nie zawsze zapewnia możliwość skutecznej kontroli prawidłowości wydatkowania środków. Jednocześnie poinformowano o planowanym doprecyzowaniu zasad dokumentowania wydatków w celu ujednolicenia praktyki oraz ograniczenia ryzyka nieprawidłowości.

3.5. Program „Kultura Wrażliwa”

Omówiono funkcjonowanie programu „Kultura Wrażliwa”, zwracając uwagę na strukturę beneficjentów dotychczasowych edycji konkursu.

Pani Prezes PFRON poinformowała, że program dysponuje budżetem w wysokości około 3 mln zł i dotychczas nie był przedmiotem pogłębionej analizy. W toku dyskusji wskazano jednak na potrzebę ponownego przeanalizowania kryteriów konkursowych, w szczególności pod kątem zapewnienia większych możliwości udziału organizacji pozarządowych oraz mniejszych podmiotów działających w obszarze kultury.

3.6. Opieka wytnieniowa

W trakcie posiedzenia przedstawiono informację o postępie prac zespołu roboczego zajmującego się opieką wytnieniową oraz asystencją osobistą. Podkreślono potrzebę kontynuowania prac nad rozwiązaniami systemowymi oraz dalszej współpracy z Biurem Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

3.7. Regranting

Przedstawiciele PFRON przedstawili informację o realizacji programu grantowego prowadzonego w formule regrantingu. Poinformowano o prowadzonej ewaluacji programu oraz analizie efektów osiągniętych przez operatorów grantowych.

Zadeklarowano kontynuowanie programu po zakończeniu procesu ewaluacji, z uwzględnieniem ewentualnych zmian organizacyjnych wynikających z przeprowadzonych analiz. Rozważane jest wydłużenie okresu realizacji projektów oraz dostosowanie harmonogramu kolejnych naborów do terminów konkursów zadań zlecanych.

3.8. Informacja dotycząca planowanego III naboru wniosków do programu SAM WSM

Przedstawiciele PFRON poinformowali, że obecnie realizowane są inwestycje wyłonione w ramach II naboru programu. Decyzja o uruchomieniu III naboru zostanie podjęta po zakończeniu ewaluacji dotychczasowych edycji oraz analizie raportu końcowego. Jednocześnie wskazano, że środki finansowe na realizację kolejnego naboru zostały przewidziane w planie finansowym Funduszu.

3.9. Zarządzanie systemem oraz współpraca z PFRON

W końcowej części dyskusji podkreślono potrzebę dalszego rozwijania współpracy pomiędzy Krajową Radą Konsultacyjną, Biurem Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wskazano na potrzebę wcześniejszego przekazywania materiałów roboczych, bieżących konsultacji projektowanych zmian oraz aktywnego udziału przedstawicieli PFRON w pracach Krajowej Rady Konsultacyjnej.

3.10. Informacja dotycząca prac zespołu ds. opieki wytchnieniowej

Pan Dominik Hołowka przedstawił informację o dotychczasowych pracach zespołu ds. opieki wytchnieniowej. Omówiono zakres prowadzonych działań oraz kierunki dalszych prac nad wypracowaniem rozwiązań systemowych mających na celu rozwój usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów.

Ad. 4. Przewodniczący Krajowej Rady Konsultacyjnej podziękował przedstawicielom Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za udział w posiedzeniu oraz przedstawienie szczegółowych wyjaśnień dotyczących zagadnień zgłoszonych przez członków Rady.

Przewodniczący poinformował, że projekty uchwał przygotowane przez zespoły robocze zostaną skierowane do głosowania w trybie obiegowym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Jednocześnie zwrócił się do członków Rady z prośbą o aktywny udział w procedurze głosowania, podkreślając znaczenie wypracowywania wspólnego stanowiska Krajowej Rady Konsultacyjnej w najważniejszych sprawach dotyczących polityki wobec osób z niepełnosprawnościami.

Wskazano również, że część zagadnień zgłoszonych przez członków Rady będzie przedmiotem lipcowego posiedzenia KRK.

Protokół sporządził:

Dawid Feder, 06.07.2026

Protokół podpisał:

Przewodniczący KRK
Paweł Biłski
Podpis elektroniczny